

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Mgr. O. F.**, bývajúcej v H., zastúpenej Mgr. P. R., advokátom v S., proti povinnému **MUDr. V. F.**, bývajúcemu v B., **o vymożenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 57 Er 1090/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2010 č.k. 57 Er 1090/2010-28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** výrok uznesenia Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2010 č.k. 57 Er 1090/2010-28, ktorým boli zamietnuté námietky povinného proti exekúcii.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená návrhom z 1. júna 2010 navrhla vykonať exekúciu na základe exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu v Sokolove zo 17. septembra 2001 č.k. 14 P 168/86-145 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Plzni z 8. apríla 2002 sp. zn. 10 Co 978/2001. Týmto návrhom sa domáhala vymożenie dlžného výživného vo výške 63 900 Kč za obdobie od 1. júna 1993 do 31. marca 2002 a bežného výživného vo výške 138 00 Kč za obdobie od 1. apríla 2002 do 3. novembra 2009.

Po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podal povinný námietky proti exekúcii v časti výživného za obdobie od 1. apríla 2003 do 1. júna 2007 (čo predstavuje 93 000 Kč) a súčasne vzniesol v tejto časti vymáhanej pohľadávky námietku premlčania. Tvrdil, že dávky výživného, ktorých splatnosť nastala po právoplatnosti exekučného titulu, sa premlčali

po troch rokoch od ich splatnosti. Premlčané preto nie sú iba tie dávky výživného, ktorých splatnosť nastala tri roky pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Poznamenal, že oprávnenej uhradil výživné v časti, ktorú nepovažoval za premlčanú.

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 15. novembra 2010 č.k. 57 Er 1090/2010-28 námietky povinného proti exekúcii zamietol a exekúciu v časti 81 000 Kč zastavil. Zamietnutie námietok povinného odôvodnil jednak tým, že premlčacia lehota jednotlivých splátok výživného je 10 rokov odo dňa, kedy malo byť podľa rozhodnutia súdu plnené, jednak tým, že povinný uhradením časti výživného uznal existenciu dlhu.

Na základe podnetu povinného podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti výroku uvedeného uznesenia, ktorým boli zamietnuté námietky povinného proti exekúcii. Uviedol, že exekučný súd posudzoval námietku premlčania povinného aplikujúc hmotné právo Slovenskej republiky. K aplikácii slovenského práva pristúpil napriek tomu, že judikovaná pohľadávka bola oprávnenej prisúdená podľa hmotného práva Českej republiky, a bez toho, aby vyhodnotil existenciu hraničného ukazovateľa určujúceho použitie kolíznej normy. Toto pochybenie je však pre posúdenie konkrétneho prípadu irelevantné, lebo námietka premlčania vznesená povinným je rovnako dôvodná pri aplikácii hmotného práva Slovenskej republiky, ako aj hmotného práva Českej republiky. Exekučný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že na skutkový stav neaplikoval ustanovenie § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Povinný dôvodne vzniesol námietku premlčania v časti výživného, ktorého splatnosť nastala v časovom rozpätí od právoplatnosti exekučného titulu do troch rokov pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Exekučný súd nesprávne vychádzal z toho, že dávky výživného splatné po právoplatnosti exekučného titulu sú „splátky“ a že ich premlčanie sa spravuje ustanovením § 110 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nerozlišoval teda medzi „splátkou“ a „opakujúcim sa plnením“, pričom rozdiel medzi uvedenými pojmami je zřejmý. Nárok na opakujúce sa plnenie vzniká v pravidelných časových intervaloch. Splátka je však jedna z viacerých častí, na ktoré je (bolo) plnenie rozdelené. Na premlčanie dávok výživného, ktoré postupne vznikajú v pravidelných mesačných intervaloch po právoplatnosti exekučného titulu, sa vzťahuje § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka. K rovnakému právnomu záveru bolo potrebné prísť aj v prípade aplikácie práva Českej republiky. Česká a slovenská právna úprava boli v predmetnej otázke totožné do 31. augusta 2008 (povinný v danom prípade namietal premlčanie výlučne tých dávok výživného, ktorých splatnosť nastala pred týmto

dňom). Exekučný súd vec nesprávne právne posúdil aj v dôsledku nesprávnej aplikácie a interpretácie § 558 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorej v rozpore s týmto ustanovením vychádzal z názoru, že povinný zaplatením časti vymáhanej pohľadávky uznal dlh v celom rozsahu. Z týchto dôvodov dospel generálny prokurátor k záveru, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. a že podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie.

Oprávnená sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrila.

Povinný sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu stotožnil s právnymi názormi a závermi generálneho prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníka konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. a § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba zrušiť.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada najvyšší súd nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Procesné vady konania uvedené v § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. neboli v mimoriadnom dovolaní namietané a ich existencia nevyšla v konaní o mimoriadnom dovolaní najavo.

Ani procesné vady konania uvedené v § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. neboli v mimoriadnom dovolaní výslovne namietané, podľa právneho názoru najvyššieho súdu ale v konaní došlo k jednej z týchto väd. O procesnú vadu konania v zmysle uvedeného ustanovenia ide tiež v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia (viď R 111/1998).

V zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. bol exekučný súd povinný v odôvodnení svojho uznesenia (mediiným) vysvetliť, ako vec posúdil po právnej stránke. Posúdením veci po právnej stránke sa rozumie výklad o tom, z akých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal a ako ich prípadne interpretoval. V súlade s týmito ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku bolo jeho povinnosťou uviesť aj v napadnutom uznesení dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 328/05).

V danom prípade ide o (exekučné) konanie s cudzím prvkom – exekučným titulom je rozhodnutie súdu Českej republiky, ktoré priznáva výživné oprávnenej s bydliskom v Českej republike. So zreteľom na to mal exekučný súd zistiť, podľa práva ktorého štátu (tzv. rozhodného práva) bude postupovať pri posudzovaní daného právneho vzťahu. V rámci toho mal vyriešiť otázku, či existuje priama norma vnútroštátneho alebo medzinárodného charakteru upravujúca daný vzťah, alebo či relevantnú normu (rozhodné právo) treba zistiť aplikovaním kolíznej normy vnútroštátneho poriadku stanovujúcej hraničné ukazovatele. Hraničný ukazovateľ je skutočnosť, ktorú využíva kolízna norma k spojeniu právneho vzťahu s právom určitého štátu. Takou kolíznou normou je mediiným § 24a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, v zmysle ktorého sa vyživovacia povinnosť rodičov k deťom spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt; iné vyživovacie povinnosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživné.

Pokiaľ exekučný súd v odôvodnení uznesenia napadnutého mimoriadnym dovolaním výsledok riešenia týchto otázok primerane nevysvetlil a bez ďalšieho aplikoval ustanovenia právneho poriadku Slovenskej republiky (§ 110 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 558 veta prvá Občianskeho zákonníka), je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že v odvolacom konaní došlo k vyššie uvedenej procesnej vade konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., na ktorú musel vziať zreteľ, i keď nebola v mimoriadnom dovolaní výslovne namietaná, zrušil mimoriadnym dovolaním napadnutý výrok uznesenia súdu prvého stupňa a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.). Preskúmať správnosť právneho posúdenia veci, na ktorom spočíva generálnym prokurátorom napadnutý výrok, nebolo možné vzhľadom na podstatu procesnej vady (t.j. na podstatu nepreskúmateľnosti) vedúcej v danom prípade k zrušeniu tohto výroku.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. decembra 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková